

RECONVERSIA FOSTELOR CARIERE DE PIATRĂ ÎN OBIECTIVE TURISTICE

Marian Anghel

(munții Măcin, Dobrogea, România)

„Școala turismului la noi ar trebui să înceapă din Munții Dobrogei. Spre înălțimi mici de 500m, trăiești toate peripețiile urcușului de munte” (I. Simionescu)

În Culmea Pricopanului

Cuvinte cheie: munte, alpinism, cățărare, escaladă, cariere, România

Localizați în estul României, aproape de Delta Dunării (100km), munții Măcin sunt considerați cei mai vechi munți din țară, apăruiți în orogeneza hercinică (acum aproximativ 300 – 400 milioane de ani). Fac parte din același lanț montan cu munții Vosgi și munții Scoției, ce străbătea cândva întregul continent european.

Deși inițial se consideră că au avut aproximativ 3.000m altitudine, acești munți ating astăzi altitudinea maximă în vârful Țuțuiatu (467m), fiind împărțiți în două creste:

- Culmea Pricopanului (zona nord vestică a masivului), slab împădurită, dominată de stâncă;
- creasta principală, uneori numită Culmea Măcin, în cea mai mare parte împădurită.

Rocile reprezentative sunt o sinteză a principalelor perioade geologice. Sunt prezente calcare și cuarțite. Granitele gnaisice sunt reprezentative în sud și est, rocile cristaline în sud-est, iar cele metamorfice și eruptive în nord. Depozitele loessoide sunt prezente pe platouri la altitudini mici și pe văi.

În anul 2000 s-a înființat Parcul Național Munții Măcin (www.parcmacin.ro), a cărei administrație a devenit funcțională începând cu anul 2004.

Granitul este una din rocile de importanță economică din masiv, fiind exploatată de cel puțin 100 ani. De altfel, într-una din cele mai importante localități de pe partea vestică a munților Măcin,

comuna Greci, există cea mai mare comunitate de italieni din România, familii de pietrari veniți aici pentru a exploata granitul.

În munții Măcin există multe cariere de granit și diferite alte exploatări miniere, cele mai multe închise. Printre carierele active, se numără cea de pe valea Izvoarele (Culmea Pricopanului) sau cea din vecinătatea satului Turcoaia (cresta principală). Din granitul scos din munții Măcin a fost pavat, de exemplu, stadionul olimpic din Munchen (Germania).

Detonare în cariera de pe v. Izvoarele

Datorită drumurilor de carieră și a fostelor exploatări miniere, aspectul natural al munților a fost profund alterat, în multe zone fiindu-le afectată valoarea turistică. Munții întregi de piatră sfărâmată, cablurile metalice ruginite împrăștiate peste tot, clădiri părăsite și multe alte resturi ale activității umane din zonă, creează o atmosferă dezolantă și părăginită, care nu are cum să atragă vreun turist.

Una din principalele văi din masiv, distrusă din punct de vedere peisagistic și turistic de către fostele cariere, este valea Morsu, aflată imediat la est de localitatea Greci. Aceasta este principala vale de acces spre cel mai înalt vârf din masiv, Țuțuiatu (o oră din comuna Greci)).

Valea Morsu cu versantul stâng și vf. Țuțuiatu (stânga)

Valea Morsu a fost marcată turistic (triunghi albastru) în anii '80, când a apărut și primul ghid turistic al zonei (M. Albotă – Munții Măcin, colecția Munții Noștri, editura Sport Turism, 1987). A fost remarcată în anii 2000, de către administrația Parcului Măcin.

Pe ambii versanți ai văii Morsu sunt foste cariere de piatră și drumuri pentru mașini de transport, toate astăzi părăsite.

Cu aproximativ 15 ani în urmă, câteva din aceste foste cariere de granit au început să fie puse în valoare de către un grup de cățărători din localitatea Galați, cel mai mare și important oraș din zonă, aflat la aproximativ 20km nord de munții Măcin.

În acest moment, două foste cariere de pe valea Morsu au fost transformate în zone de cățărare, care atrag anual zeci și sute de cățărători din zonă și nu numai. Pe lângă acestea, mai există alte câteva cariere ce pot fi transformate în zone de atracție turistică pentru cățărători.

Pentru ca o fostă carieră de piatră să fie pusă în valoare pentru cățărare, trebuie să fie îndeplinite câteva condiții:

- Pereții de stâncă apăruiți în urma exploatărilor miniere, să fie într-o stare acceptabilă, curățați în mare parte, de rocile instabile rezultate în urma detonărilor. Roca nu trebuie să fie friabilă. Oricum, cățărătorii vor curăța în mod constant peretele, de rocile care sunt instabile, însăși prin activitatea de cățărare.
- Grohotișul rezultat în urma exploatării, să nu împiedice accesul la baza pereților de stâncă;
- Să nu existe în partea superioară a carierei blocuri mari de piatră, imposibil de mutat fără echipament special, aflate într-un echilibru instabil, putându-se prăbuși peste grupul de cățărători de la baza peretelui;
- Pereții să aibă o diferență de nivel importantă (minim 7-10m), care să atragă pasionații de cățărare în zonă. Oricum, una din ramurile relativ noi ale cățărării pe stâncă se numește „bouldering” și presupune cățărarea pe bolovani sau pereți de mică înălțime, fără coardă,

dar cu saltea la bază.

- Pereții de stâncă să ofere posibilități naturale de protecție împotriva căderii (fisuri în care se pot monta diferite echipamente mobile) sau să fie amenajate cu ancore, conform standardelor internaționale.

În carierele care îndeplinesc măcar condițiile de mai sus, pot fi amenajate trasee de cățărare, cu acceptul proprietarului și dacă există o comunitate de cățărători în zonă.

Bineînțeles, amenajarea traseelor trebuie să fie făcută conform standardelor internaționale, documente utile în acest sens fiind găsite pe site-ul federației internaționale de alpinism UIAA (www.uiaa.ch).

Printre principalele avantaje ale acestei transformări:

- Avantajele economice pierdute de către populația locală, care lucra în fostele cariere, pot fi recuperate parțial, prin transformarea lor în obiective turistice, pentru cățărare;
- Se dezvoltă o economie locală verde, bazată pe activități ce perturbă prea puțin mediul înconjurător, nesemnificativ, comparativ cu vechile cariere;
- Se reintroduce în circuitul uman, turistic, zone altminteri distruse, ce nu au multe alte alternative.

Cățărarea în foste cariere nu este o activitate specifică munților Măcin, ea fiind practică în multe alte țări, exemplul cel mai la îndemână fiind Marea Britanie.

Despre autor

Marian Anghel este stabilit în Galați, de profesie ghid montan și instructor de alpinism pentru copii, fiind unul din cei care au deschis și amenajat primele trasee de cățărare din Dobrogea (Munții Măcin, cheile Dobrogei).

Din 2001 este membru în biroul de conducere, respectiv comisia de alpinism a Federației Române de Alpinism (FRAE).

În 2006 a devenit președintele Asociației de Educație și Cultură Outdoor (AECO), asociație ce promovează activitățile în aer liber (outdoor), ca o formă de educație și relaxare activă.

Date de cotact:

0745.33.50.25

marian.anghel@rucksack.ro

www.rucksack.ro